

CALL FOR ACTION

TILL SVENSKA EU-PARLAMENTARIKER:

EN AKUTPLAN I EU FÖR KLIMATOMSTÄLLNING **NU!**

DET EU-PARLAMENT SOM TILLTRÄDER I MAJ 2019 HAR FEM AVGÖRANDE ÅR FÖR KLIMAT OCH EKOLOGISK HÅLLBARHET FRAMFÖR SIG.

Redan 2020 måste utsläppen minska för att världen ska ha chans att klara 1,5-gradersmålet. Då måste rika länder som i EU agera snabbt. Med dagens utsläpp riskeras en 3 grader varmare värld – och en förlorad kamp mot klimatförändringarna. Därför krävs krafttag från EU med minskade utsläpp på 60-80 procent till 2030 och nollutsläpp 2035.

Klimat- och hållbarhetsmålen måste bli basen för all verksamhet och finansiering inom EU dvs budgeten för 2021–2027, inre marknad, investeringar, forskning, utveckling, jordbruksstöd, handelsavtal och EU:s roll i världen. Det krävs för att EU ska kunna säkra fred, livskvalitet, jobb, klimat, mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet. EU bör också stärka medlemsstaternas arbete med nationella klimatåtgärder. All omställning måste göras så att den inte drabbar utsatta grupper utan bidrar till social och ekonomisk rättvisa – annars hotar utsläppning, växande klyftor och konflikter.

Kommande mandatperiod blir avgörande för våra chanser att möta och minska klimathot, utmaningar som rör demokrati och allas lika värde och rättigheter.

Klimatriksdagen lyfter fram sex centrala områden där svenska EU-parlamentariker ska bidra till att flytta fram EU:s politik. Förslagen bottnar i de tolv motioner som röstades fram vid Klimatriksdagen 2018 inför riksdagsvalet 2018 (www.klimatriksdagen.se) – men har här bearbetats för att passa EU:s arbete och kompetensområde:

- att EU beslutar om snabb omställning för att möta växande hot mot hälsa, boende, jobb, infrastruktur mm och att människor i klimatfarliga arbeten får ny försörjning
- att EU använder sin omfattande rätt att lagstifta för snabb omställning
- att EU använder sin ekonomiska styrka för snabb och rättvis omställning mot ett samhälle med förnyelsebar, klimatneutral och hållbar energi-produktion
- att EU vidtar åtgärder på transportområdet som leder till fossilfria transporter och god infrastruktur
- att EU gör massiva satsningar på omställning till en förnyelsebar, klimatneutral och hållbar energisektor
- att jord- och skogsbruk liksom vattentäcker bidrar till kolbindning

OCH att upprätta en kriskommission för snabb omställning som också inkluderar anpassningsåtgärder och massiv finansiering

God livskvalitet

EU bör arbeta för en omedelbar och snabb omställning för att möta kraftigt växande hot mot hälsa, boende, jobb, infrastruktur, transporter mm. Omställningen måste genomföras på ett sätt som innebär att en god livskvalitet säkras för människor och att de som nu arbetar i miljö- och klimatfarlig verksamhet får nya arbeten och försörjning genom stöd ur EU:s sociala fonder för utveckling av näringsliv och arbetsmarknad

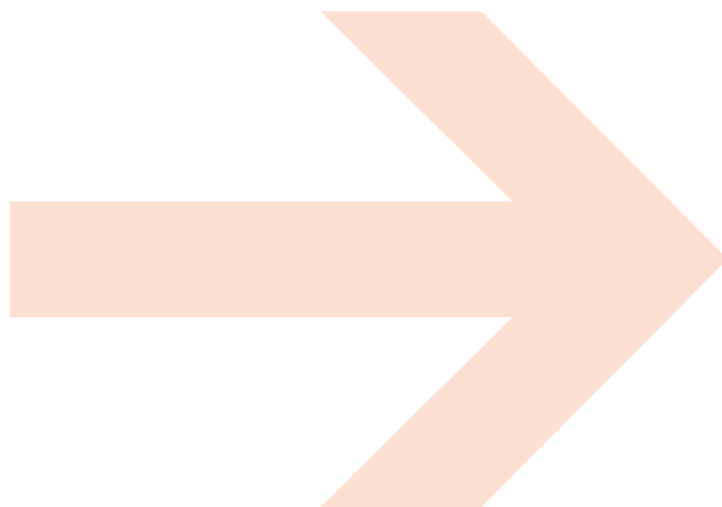
Den nödvändiga omställningen kommer att innebära att fossilbaserad industri avvecklas. Men det finns stora möjligheter att skapa nya gröna och hållbara jobb inom energi, jord- och skogsbruk, byggande, kollektivtrafik, cirkulär ekonomi mm.

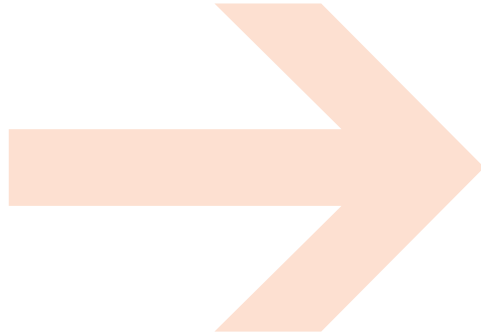
Ett övergripande mål är – som också anges av EU – att skapa förutsättningar för välfärd och god livskvalitet vilket bl a innefattar jämställdhet och jämlikhet. Omställningen till ett fossilfritt hållbart och klimatneutralt samhälle ska ha inriktningen livskvalitet och goda liv för alla. Bland stora vinster av minskade utsläpp och satsningar på social hållbarhet kan vi dels räkna in att vi undviker de katastrofer som förutses med ökande temperaturer dels bättre hälsa, ren luft, rent vatten, mindre gifter med mera.

Det är grundläggande att omställningen inte drabbar redan utsatta regioner och människor. Områden med fossiltunga industrier kommer att behöva omfattande stödinsatser. Många av dessa har redan under de senaste decennierna blivit förlorare på grund av växande ekonomiska och sociala klyftor, utarmning av lands- bygdsregioner och utsatthet för miljögifter. Omställningen måste ske snabbt och bäras solidariskt och rättvist inom unionen. Det innebär bl a satsningar på lokal utveckling så att människor får nya arbeten och ny försörjning. Grundprincipen för omställningen bör vara att det är de som förorsakar utsläppen som ska stå för kostnaderna.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER ARBETA FÖR

- en kriskommission inom EU för ett samlat och kraftfullt grepp för omställning
- ett ramverk för hållbar omställning med avveckling av fossilbaserad industri
- ökade resurser till EU:s sociala fonder för utveckling av näringsliv och arbetsmarknad och satsningar på gröna jobb, utbildning, kompetensutveckling mm till stöd för människor och regioner som berörs av omställningen
- att skapa förutsättningar för livsstils- och konsumtionsförändringar särskilt bland högkonsumenter när det gäller mat, resande och boende
- upplysning och folkbildning med fakta om klimatfrågan och omställning

Klimatpolitiska mål och lagar

EU kan och bör använda sin omfattande rätt att lagstifta för att säkra en snabb och genomgripande omställning

EU:s klimatpolitiska mål omfattar bland annat åtagandet om utsläppsminskningar på 40 procent till 2030 (jämfört med 1990). Dessutom finns ett förslag till klimatpolitisk strategi från EU-kommissionen om att netto-noll i utsläpp ska nås 2050. Förslagen är helt otillräckliga!! Även verktygen EU haft för att minska utsläppen – särskilt handel med utsläppsrätter – är helt otillräckliga och måste skärpas.

EU har hittills haft svårt att enas om tillräckligt kraftfulla mål vilket lett till urvattnade kompromisser för den politik som ska föras fram till 2030. Nu behövs en akutplan för att snabbt få igång en radikal omställning, inriktad på alla utsläpp; dvs utsläpp som människor i Europa förorsakar såväl inom som utanför de egna gränserna. Målen för EU bör också definieras utifrån vilket globalt rättvist utrymme för koldioxidutsläpp som finns för EU-länderna för att den globala uppvärmningen skall stanna vid 1,5 grader. I beräkningar av utrymmet bör EU inte förlita sig på lösningar som att lagra stora mängder koldioxid i berggrunden innan vi vet mer om de ekonomiska och teknologiska förutsättningarna.

EU behöver ett skarpt klimatpolitiskt ramverk. Ett nytt EU-ramverk bör omfatta mål, lagar och direktiv för ett klimat i balans samt välfärd, byggd

på rättvisa och respekt för allas lika värde och rättigheter. Ramverket och de institutioner och den styrning som krävs bör fastställas av ministerrådet och EU-parlamentet, med en kriskommission som aktivt leder kommissionens arbete med klimatomställning.

Utöver skarpa mål krävs konkreta och skarpa verktyg. EU:s handelssystem med utsläppsrätter (ETS) som omfattar 40 procent av EU:s utsläpp behöver skärpas bland annat genom begränsningar av mängden tillgängliga utsläppsrätter och höjning av priset på utsläppen. Eventuella överskott av utsläppsrätter i ett land måste annulleras och inte säljas.

EU bör driva på medlemsländernas klimatarbete. EU får aldrig hindra utan ska istället uppmuntra enskilda länder att gå före och införa styrmedel som påskyndar omställning, t ex upphandlingsregler, skatter, tullar.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER GENOM LAGSTIFTNING OCH KLIMATPOLITISKA MÅL ARBETA FÖR:

- minskade utsläpp om 60–80 procent till 2030 och netto-noll utsläpp 2035
- att handeln med utsläppsrätter (ETS) skärps bland annat genom kraftigt höjda priser på utsläppsrätter och målet att nå nollutsläpp 2035.
- takten på utsläppsminskningarna ska baseras på en koldioxidbudget som är globalt rättvis och möjliggör att globala uppvärmningen stannar vid max 1,5 grader.

Hållbar ekonomi

EU kan och bör använda sin ekonomiska styrka för snabb och rättvis omställning mot fossilfrihet

Växla över från tillväxtmål till att bekämpa klimathoten. I det akutläge som nu råder behöver EU ändra sin övergripande målsättning och verksamhet från att säkra tillväxt till att motverka klimathoten och göra det snabbt men på ett sätt som involverar alla i unionen, särskilt eftersatta regioner. Det krävs stora ekonomiska satsningar på en kraftfull, snabb och rättvis omställning, både inom EU och nationellt. Det behövs investeringar om hundratals miljarder Euro årligen för att uppnå de nuvarande klimat- och energimålen fram till 2030. Dessutom krävs fördubblade strategiska investeringar inom EU på klimatprojekt.

EU:s inriktning på global konkurrenskraft och fria marknader behöver kompletteras med kraftfulla insatser på lokal hållbar utveckling i alla regioner (resiliens) för att utjämna ekonomiska och sociala skillnader mellan stad och land, inom storstadsområden, mellan kvinnor och män samt mellan olika delar av unionen.

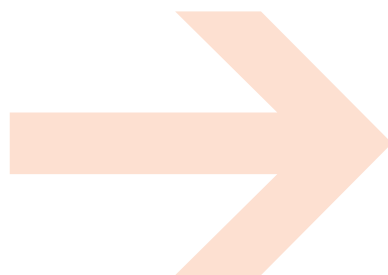
EU fokuserar i praktiken för mycket på tillväxt och höjd BNP som mått på välbefinnande vilket innebär stora risker för hållbarhetsmålen. EU bör utveckla målsättningar och välbefinnandemått som gynnar hållbar ekologisk och social utveckling. Från att vara ett mål i sig bör ekonomin i EU gå till att bli ett verktyg för den omställning som krävs för att klara 1,5 gradersmålet.

Utöver investeringar om flera hundra miljarder euro i hållbara transporter och annan infrastruktur, energisnåla byggnader, cirkulära system samt forskning och utveckling krävs också att finanskapital och EU:s egna fonder i ökad utsträckning styras mot klimat-, hållbarhets- och anpassningsåtgärder.

Att agera klimatsmart kommer snart att bli en kraftfull konkurrensfördel, vilket enskilda länder, företag och finansiella aktörer redan insett.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER ARBETA FÖR:

- att 50% av EU:s budget och 80% av strategiska investeringar ska vara klimatrelaterade och europeiska investeringsbankens långivning, EU:s investeringsplaner används för att genomföra omställningen mot ett hållbart samhälle, en fossilfri finanssektor utvecklas och finansmarknader (bland annat pensionsfonder) används för att stimulera hållbara investeringar
- att EU agerar för en omgående avveckling av fossila subventioner
- att EU arbetar för att i all verksamhet fortlöpande analysera hur riskvärderingar och kreditbedömningar påverkas av klimatförändringarna
- att EU prioriterar hållbarhet och utvecklar välfärdsåtgärder som gynnar hållbar ekologisk och social utveckling
- att inkomsterna från en skärpt handel med utsläppsrätter enbart används för klimat- och hållbarhetsåtgärder
- att EU främjar lokalt hållbar ekonomi bl a genom cirkulär ekonomi och verkar för stimulanser som gör det enkelt och billigt att agera hållbart

Hållbara transporter och infrastruktur

Inom transportsektorn ökar fortfarande utsläppen av växthusgaser. EU behöver under mandatperioden genomföra kraftfulla åtgärder och styrmedel för en omställning till fossilfri klimatneutral transportsektor och infrastruktur

UTSLÄPPEN ÖKAR

Transportsektorns omställning måste ges mycket hög prioritet under mandatperioden. Den står för ungefär en fjärdedel av utsläppen av växthusgaser inom EU:s gränser och är en sektor där utsläppen ökat med omkring 20 procent mellan 1990 och 2017. Då är ändå inte internationellt flyg och sjöfart inräknade.

Vägtrafiken genererar de största utsläppen. Omkring 95 procent av energiförbrukning inom transportsektorn var fossila bränslen 2016. Det är fortfarande bensin- och dieseldrivna bilar som står för den absoluta merparten av nybilsförsäljningen inom EU. Elbilar och laddhybrider stod 2017 bara för cirka 1.5 procent av nybilsförsäljningen. Flygtrafiken uppvisar en stadig ökning och även om effektiviseringar sker av flygplansflottan ökar utsläppen. På kort och medellång sikt krävs lösningar för fossilfria bränslen både inom flyget och sjöfarten.

KRAFTFULL OMSTÄLLNING KRÄVS

EU påverkar fordonssektorns klimatpåverkan genom regelverk för fordon och trafiksystem, påverkan på internationella överenskommelser, infrastrukturinvesteringar, industripolitik och konkurrenslagstiftning. För att omställningen inom transportsektorn ska harmoniera med Parisavtalets mål att den glo-

bala uppvärmningen inte bör överstiga 1.5 grader krävs åtgärder och styrmedel för en accelererad övergång från fossila till klimatneutrala drivmedel. Utsläppen behöver minska med minst 70 procent till 2030. Det kräver elektrifiering av fordonsflottan och att laddmöjligheter intensifieras, att biodrivmedel används i en omfattning som är hållbar, omfattande satsningar på vätgas och syntetiskt bränsle, harmonisering av regelverk samt investeringar och utformning av infrastruktur och samhällsbyggande för mer kollektivtrafik.

Insatser behöver utformas med fördelningspolitiska hänsyn. Dessutom krävs en omstrukturering av godstransporterna så att de förs över från väg till järnväg och sjöfart. EU behöver agera globalt för att internationella överenskommelser som förhindrar klimatbeskattning av flygbränsle ändras och ge incitament som ändrar medborgarnas beteenden så att flygandet minskar genom att erbjuda alternativ mobilitet till exempel via samordnad och billig tågtrafik.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER ARBETA FÖR

- att minst 70 procent av drivmedlen inom transportsektorn (vägtrafik, flyg och sjöfart) som säljs inom EU år 2030 ska vara klimatneutrala.
- åtgärder för att minska flygtrafiken genom satsningar på klimatneutrala drivmedel, internationella regelverk som minskar flygandet och incitament som får människor att välja bort flyget
- en massiv överföring av person- och godstrafik från väg och flyg till järnväg och annan kollektivtrafik jämte hållbar sjöfart, vilket bland annat innebär omfattande investeringar så att järnvägssystemen knyts samman inom EU.

Hållbar energiförsörjning, industri och byggande

EU kan och bör resolut ställa om till klimatneutralitet genom att ta tag i de största utsläppen, och bland dem börja med de kostnadseffektivaste lösningarna

Energi: Det finns en stor andel olönsamma kolgruvor och kolkraftverk och det finns kolbrytning som inte är ekonomiskt lönsam men som behålls av olika skäl och som genererar koldioxidutsläpp och äldre olönsamma kolkraftverk främst i östliga EU-länder. Om länder ska gå med på att stänga sina kolgruvor och kolkraftverk, så krävs ersättningsjobb och alternativ energiförsörjning. Flera av länderna har stora arealer av tidigare jordbruksmark där det går att odla snabbväxande energiskog och spannmål eller grödor till djurfoder och bygga industrier som producerar biodrivmedel och biokemikalier. Då kan råolja i transportsektorn delvis ersättas med biodrivmedel. Av energiskogen produceras samtidigt biokol som används både till jordförbättring och kolsänka (Bio Energy Carbon Capture and Storage, BECCS).

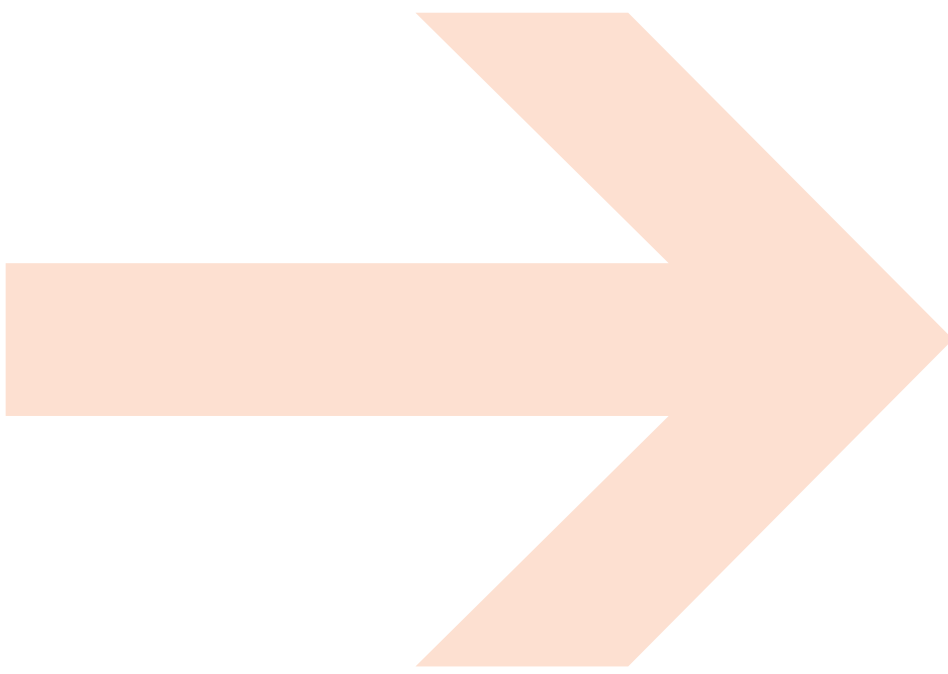
Flera länder i främst Sydeuropa har också stor andel kolkraftverk trots god tillgång till sol och vind. Här bör EU stödja en kraftig utbyggnad av solceller, vindkraft och lagring av el. Elnäten behöver också byggas ut och i högre grad anslutas till resten av EU. En utbyggnad och uppgradering av elnäten är generellt något som behövs inom hela EU för att balansera tillgång och efterfrågan på el och för att ge stabilitet i elnäten. EU:s statsstödsregler tillåter stöd till elnätsutbyggnad i många av de aktuella regionerna.

Industri: Omläggningen till en klimatneutral processindustri kommer att kräva elektricitet. Ståltillverkningen kan på sikt bli koldioxidfri med hjälp av vätgas. Det vore också önskvärt om den koldioxid som idag släpps ut vid tillverkning av vanlig cement istället kunde bindas i berggrunden. (Carbon Capture and Storage, CCS). Idag sker detta bara som experiment i liten skala och till höga kostnader.

Byggnad och fastigheter: Trä är redan idag ett fullgott alternativ för många byggnationer. För andra anläggningar och infrastruktur är det svårare. Det sker en utveckling av alternativ baserade på mineral och biologiskt baserade ersättningar. De flesta byggnader inom EU borde ha solceller.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER ARBETA FÖR:

- att driva på och stödja övergång från kolgruvor och kolkraftverk till en förnyelsebar, klimatneutral och hållbar energisektor
- att skapa ersättningsarbeten för anställda inom kolgruvor och kolkraftverk genom produktion av biodrivmedel och biokemikalier inklusive biokol från odlingar på mark som tidigare varit jordbruksmark.
- att genomföra storskalig installation av solceller, vindkraft, vätgasproduktion och el-lagring samt en utbyggnad och uppgradering av elnäten inom hela EU.
- att driva på en elektrifiering av och övergång till en klimatneutral processindustri (stål, cement, etc)
- att skärpa byggregler för att bygga med stål och cement med lägre koldioxidutsläpp samt med trä.

Jordbruket, skogen vatten och ekosystem

Hur vi bedriver jordbruket och vad vi äter är avgörande för att nå klimatmålen och det måste gå före lönsamheten. Skogens roll som kolsänka måste stärkas genom ökat skydd och hyggesfritt skogsbruk. Vatten spelar en central roll för upptag och lagring av kol

Jordbruk: Jordbruk och mat står för ¼ av klimatbelastningen och markförstöring bidrar med lika mycket. Dagens jordbruk bryter kretslopp, minskar mullhalten, förorenar vattendragen och övergöder bland annat Östersjön. Monokulturer tvingar fram bekämpningsmedel som dödar bin och andra insekter viktiga för pollinering. Men växter och jord binder också kol. Med naturgödsel och kvarlämnade skörderester kan kolhalten i jorden öka och neutralisera växthuseffekten. Träd och buskar ökar kolupptaget och biologisk mångfald och biokol förbättrar mark och vattenhållning.

Den nya jordbrukspolitiken måste motverka klimatförändringen, värna biologisk mångfald och därför bygga på ett ekologiskt kretsloppsjordbruk med både djur och grödor utan kemisk bekämpning. Dagens jordbruk släpper ut 1,5 ton CO₂ ekv./person-år, vilket kan halveras. Med mindre nötkött och mer grönsaker, fisk och vilt med lokal förädling minskar belastningen än mer. Med traktorer som körs på gårdens egen biogas, med egenproducerad biokol och med egen naturskog kan utsläppen bli noll.

Skogen: Skogs-ekosystemets kolupptag är omkring 200 miljoner ton eller fyra gånger Sveriges totala årliga utsläpp. Hälften försvinner genom avverkning, som nu ska ökas. Skydd av vart 4:e träd skulle motsvara Sveriges totala utsläpp. Naturskogen var och är viktig för människan också för friluftsliv och som matkälla (bär, svamp, vilt). Dagens ”virkes-åkrar” leder till allvarliga ekologiska störningar och ökande CO₂-utsläpp, skadeangrepp, bränder och vattenföroreningar. Skogsbruket måste bli hållbart med starkt ökat kol-upptag och bevarad biologisk mångfald genom övergång till hygges-

fritt skogsbruk med naturlig art- och ålderssammansättning. Enskilda träd ska avverkas först när kol-upptaget minskar väsentligt och dikade marker ska återställas. Skogens roll som bioenergi-källa ska vara mycket begränsad. Skogens kollagringsförmåga kan temporärt användas som buffert genom att minska avverkningen som kompensation för utebliven utsläppsreduktion jämfört med fastställda krav.

Vatten och ekosystem: Vatten fyller en central roll i landskapets ekosystem och kolbudget, vilket nu skadats genom föroreningar, kraftverk och markförstöring. En ökning av vattnets roll som kolsänka förutsätter restaurering enligt Vattendirektivets krav av alla vatten. Dagens problem med ökande kol-förluster från skogsmark, övergödning, habitat-förstöring, reproduktionsproblem hos fisk och fågel och brist på tiamin måste åtgärdas. Det stigande havet (max. + 2,5 m år 2100) leder till översvämningar, saltvattenintrång och förstörda vattentäcker (ex. Mälaren). Det kräver en avsevärt ökad satsning från EU:s samtliga MS genom samordnade insatser och utökade resurser.

EU-PARLAMENTET BEHÖVER ARBETA FÖR:

- omställning till ekologiskt kretsloppsjordbruk utan giftiga bekämpningsmedel, baserat på egen naturgödsel och med betande djur och grödor i växelbruk.
- omställning till en diet med mindre nötkött och socker med start i skolor, sjukhus och äldreomsorg och med beskattning av mat producerad utan hänsyn till miljö, klimat och djurens välfärd.
- omställning till hyggesfritt skogsbruk (Kontinuitetsskogsbruk) och där 20 procent av skogen inte alls avverkas.
- övergång till skogsprodukter som byggmaterial med lång kollagringsförmåga
- att EU:s vattendirektiv genomförs till år 2027 genom prövning av alla vattenkraftverk utifrån kraven på lägst God Ekologisk Potential.
- att kunskapen om pågående, långsiktiga och sannolikt klimatberoende förändringar i vattnens ekosystem klarläggs.

Avslutning

EU har fungerat som en stabiliserande faktor i Europa och bidragit till fred och ökat välbefinnande bland många av regionens medlemmar – även om växande klyftor inger stor oro och nu bidrar till ökad populism. Idag kan alla framsteg raderas om inte EU agerar snabbt och driver på i en radikal omställning, både inom unionen, visavi unionens medlemsstater och på den globala arenan; för en omställning som i sitt upplägg fokuserar både på klimatet och på att minska dagens ekonomiska och sociala klyftor.

Med sina fel och brister har EU i ett globalt perspektiv varit en ledande aktör både i klimatarbete, mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet mellan kvinnor och män. Idag krävs politiskt mod och ledarskap – motsvarande det som en gång fanns när EU grundades bland forna fiender som då lagt kontinenten i ruiner.

Med dagens klimathot krävs en ny inriktning som gör att EU kan hantera klimatkrisen. Om vi i EU bara förmår mobilisera resurser, utveckla tekniker och vara beredda att förändra attityder och ohållbara livsstilar så kan EU – mer än någon annan aktör i världen – bidra till nödvändiga förändringar, både i vår egen region och globalt.

De unga driver på – de som ska ärva jorden. Många stora företag är startberedda och kräver nu tydliga riktlinjer och politiskt ledarskap. EU, både parlamentet, regeringscheferna och kommissionen måste nu mobilisera för det radikala omställningsarbete som krävs – med början **NU!!!!**